

Narava je za Slovence vrednota. Želimo jo ohraniti za prihodnje generacije.¹

Slovenija je naravni čudež v malem. Predstavljajte si deželo, kjer se v enem samem dnevu lahko dotaknete mogočnega alpskega očaka, se izgubite v tišini skrivnostnih kočevskih pragozdov, prečkate slani morski veter in sestopite v mistično temo tisočerih kraških jam.

*Največje bogastvo naše narave je prav njena **izjemna pestrost na drobnem koščku sveta**. Slovenija ni ujeta le v razglednice Bleda ali Pirana. Njena prava magija se skriva v tistih manj znanih, tihih biserih, kjer se naravni ritmi še niso podredili človeškemu hitenju.*

"Lahko odideš na sveto Ano nad Ljubljanskim barjem, kjer razgled seže nad barje, do prestolnice in hribov, za hrbtom pa čutiš dih medveda."

Divja, prvinska narava v Sloveniji biva tik ob pragu urbanega življenja. Živimo praktično v gozdu, obdani z več kot 10.000 jamami, a se tega premalo zavedamo.

Dr. Peter Skoberne, naravovarstvenik in biolog

Eurobarometer: Narava je za Slovence vrednota²

Seveda je narava vrednota tudi za druge Evropejce, podobno kot je za vse nas pomembno varstvo okolja. Vendar je delež vprašanih državljanov Slovenije, ki v raziskavah Eurobarometra izražajo skrb za ohranjanje narave in zdravo okolje, še nekoliko večji kot je povprečje za EU.

Sodeč po rezultatih zadnje raziskave o stališčih Evropejk in Evropejcev do biotske raznovrstnosti³ nas vse bolj skrbi, v kakšnem stanju je narava, in podpiramo odločnejše ukrepe EU za zaščito narave. Skoraj vsi, namreč 96 %⁴ od več kot 26.400 vprašanih državljanov in državljanek EU, so odgovorili, da smo odgovorni za zaščito narave.

V Sloveniji je delež strinjanja, da smo odgovorni za zaščito narave, 99 %, od tega se kar 90 % vprašanih popolnoma strinja s to trditvijo.

¹ V kolikor ni drugače navedeno, sem avtorica prispevka dr. Darja Piciga.

² Povzeto po dveh uvodnikih priloge Podnebni dosje v reviji EOL, št. 153 (03. 11. 2020) in št. 161 (26. 07. 2021), avtorica Darja Piciga, uporabljeni novejši podatki raziskav Eurobarometer:

<https://www.zelenaslovenija.si/esg/podnebni-dosje-eol-153/>

<https://www.zelenaslovenija.si/esg/podnebni-dosje-eol-st-161/>

³ **Attitudes of Europeans towards biodiversity**, Special Eurobarometer 571 – Report, February – March 2026. European Union, June 2026, in

Ozaveščenost o biološki raznovrstnosti in razlogi za njeno varovanje. Informativni list (factsheet) za Slovenijo.

Oboje dostopno prek: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3673>

⁴ Deleži, ki jih citiram, so praviloma seštevki odgovorov »Se popolnoma strinjam« in »Se dokaj strinjam«.

Raziskava Eurobarometer, izvedena v februarju in marcu 2026 in objavljena junija tega leta, je pokazala, da je v Sloveniji in EU ozaveščenost glede pomena biotske raznovrstnosti, njene pomembnosti ter groženj in ukrepov za njeno zaščito izjemno visoka. 99 - 97 odstotkov vprašanih v Sloveniji se strinja s trditvami, da naše zdravje in blaginja temeljita na (zdravi) naravi in biotski raznovrstnosti, da sta obe pomembni za dolgoročni gospodarski razvoj, da je biotska raznovrstnost nepogrešljiva za proizvodnjo dobrin kot so hrana, surovine in zdravila, ter da je skrb za naravo bistvena pri spopadanju s podnebnimi spremembami (deleži v EU: 95-94-93-94 %).

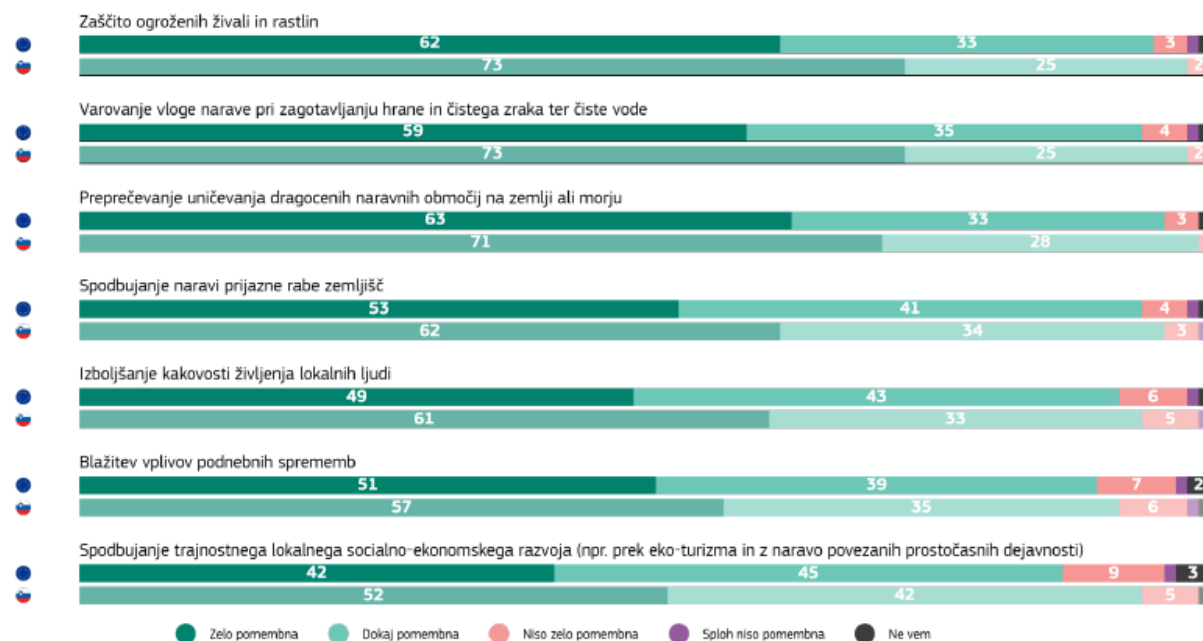
Največja zaznana nevarnost za biotsko raznovrstnost so:

- onesnaženje zraka, tal in vode (EU: 94% / SI: 97 %);
- nesreče, ki jih povzroči človek (92 / 93 %);
- pretvorba naravnih območij v druge namene (90 / 91 %).

Podobno velika nevarnost kot spreminjanje namembnosti naravnih območij so za vprašane iz Slovenije tudi spremembe ali razdrobitev naravnih območij zaradi prometnih, vodnih in energetskih infrastrukturnih projektov (91 %; EU: 89 %).

Eden od treh sklopov raziskave se je nanašal na omrežje Natura 2000. Slovenija ima med državami EU v Naturo 2000 vključen največji delež ozemlja, dobrih 37 %. Kot kažejo odgovori v spodnjem prikazu (QA6)⁵, je dojemanje Nature 2000 med Slovenci še bolj pozitivno kot med povprečnimi Evropejci.

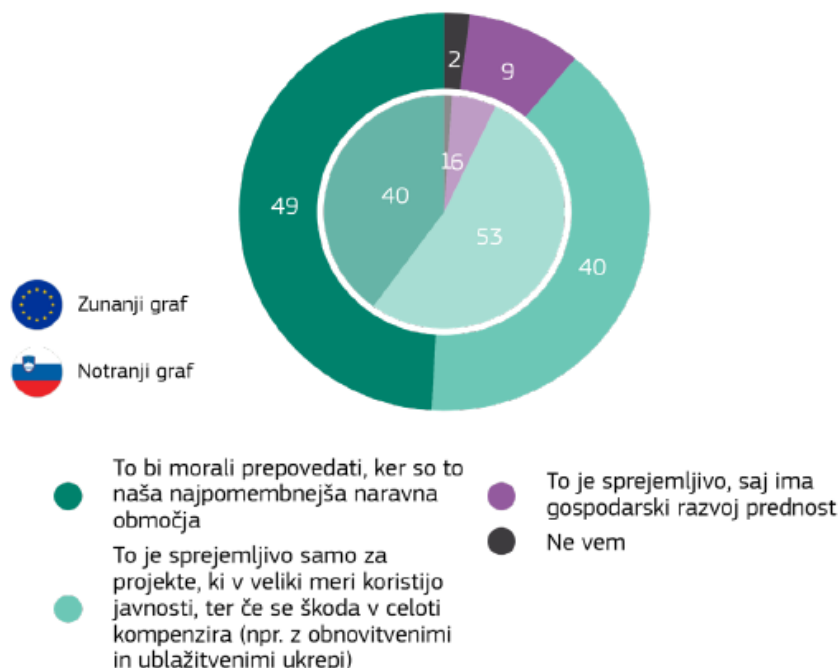
QA6. Natura 2000 je omrežje več kot 27.000 naravovarstvenih območij po celotni EU. Kako pomembna so po vašem mnenju naravovarstvena območja za naslednje? (%)

Velika večina Evropejk in Evropejcev ne pristaja na poškodovanje ali uničenje narave na zaščenih območjih v zameno za gospodarski razvoj, podpora naravi je v Sloveniji še nekoliko večja. Odgovori za Slovenijo in EU so prikazani na spodnjem grafu (QA7).

⁵ Povzeto po informativnem listu za Slovenijo, ki je dostopen prek: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3673>.

QA7. Včasih gospodarski razvoj poškoduje ali uniči naravo v varovanih območjih, kot so območja mreže Natura 2000. Katera od naslednjih izjav je najbližje vašemu mnenju? (%)

Podobne rezultate je dala tudi raziskava Eurobarometra o stališčih do varstva okolja, ki je bila izvedena decembra 2020 in objavljena marca 2021⁶. 94 % državljanek in državljanov v vseh državah članicah EU je odgovorilo, da je varstvo okolja zanje pomembno. V Sloveniji je bil delež še nekoliko višji, 95 %, pri čemer je bil bistveno višji delež odgovor zelo pomembno (v Sloveniji 65 %, povprečje EU 53 %).⁷ Ugotovitve raziskave so pokazale, da so državljani in državljanke želeli več ukrepov glede varstva okolja.

Stališča državljanov o temah, kot sta narava in okolje, izražajo temeljne vrednote neke družbe, zato se rezultati kakovostnih in reprezentativnih raziskav, kot je Eurobarometer, med leti ne spreminjajo bistveno.

Slovensko zeleno in narava v jedru znamke »I FEEL SLOVENIA«

Glede na citirane rezultate evropske raziskave ne preseneča, da tudi slovenska znamka »I FEEL SLOVENIA«, dobro uveljavljena doma in v tujini, postavlja v jedro »slovensko zeleno« in kot poslanstvo izraža »Naprej z naravo«.⁸ Znamko so soustvarjali predstavniki različnih področij: civilne sfere, gospodarstva, turizma, kulture in umetnosti, znanosti, športa in politike. Velika usklajenost njihovih odgovorov je zagotovilo, da znamka Slovenije predstavlja bistvo te države ne glede na posamezno področje, torej da so v njej »posneti« bistveni elementi življenja Slovencev.

⁶ *Attitudes of Europeans towards the Environment*, Special Eurobarometer 501. European Union, March 2020: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>.

⁷ Zadnji Eurobarometer o stališčih do varstva okolja iz leta 2024 ni vključeval enakega vprašanja, ampak so spraševali o strinjanju s trditvijo »Okoljski problemi neposredno vplivajo na vaše vsakdanje življenje in zdravje«. Rezultati: 78-odstotno strinjanje v EU, v Sloveniji 77 % (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3173>).

⁸ Povzeto po: *Priročnik znamke Slovenije*, ([Ljubljana]: Ministrstvo za gospodarstvo, 2007), dostopno prek http://www.ukom.gov.si/si/promocija_slovenije/znamka_slovenije_i_feel_slovenia/, str. 21–23.

V jedru znamke Slovenije je naslednja trditev: »V Sloveniji je zelena več kot le barva; je »slovenska zelena«, ki izraža ravnotežje med umirjenostjo narave in prizadevnostjo Slovencev. Govori o neokrnjeni naravi in naši osredotočenosti, da jo tako tudi ohranimo. ... Slovenije se zato nikoli ne spominjamo po podobah. Spomin na Slovenijo združuje vonj gozda, žuborenje potoka, presenetljiv okus vode ter mehko lesa. Slovenijo čutimo.«

V jedru znamke Slovenije je trditev:

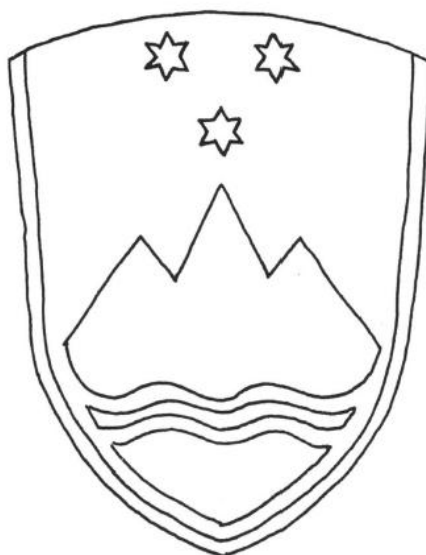
V Sloveniji je zelena več kot le barva; je »slovenska zelena«, ki izraža ravnotežje med umirjenostjo narave in prizadevnostjo Slovencev. Govori o neokrnjeni naravi in naši osredotočenosti, da jo tako tudi ohranimo. ... Slovenije se zato nikoli ne spominjamo po podobah. Spomin na Slovenijo združuje vonj gozda, žuborenje potoka, presenetljiv okus vode ter mehko lesa. Slovenijo čutimo.⁹

Slovenci smo narod posameznikov, ki ravno zato, ker nam je bilo omogočeno, da sledimo svojim osebnim hotenjem, želimo to družbi povrniti – z družbeno koristnim delom, s sodelovanjem v društvih, z organiziranjem lokalnih prireditev. Želimo prispevati in tako ohraniti slovensko zeleno za naslednje generacije.

Znamka Slovenije takole povezuje naravo in skupnost (človeštvo) : »Želimo prispevati in tako ohraniti slovensko zeleno za naslednje generacije.«¹⁰

Triglav, najvišja slovenska gora s tremi vrhovi, v slovenski kulturi in državnih simbolih

Izvorni splet narave in skupnosti se v začetni (predkrščanski) konceptualizaciji slovenske kulture izraža tudi v prevladovanju tridelne razlage Zemlje. Triglav, najvišja slovenska gora s tremi vrhovi, je še danes najbolj cenjena in spoštovana naravna oblika v Sloveniji, ki se pojavlja tudi v nacionalnem grbu in nacionalni zastavi.¹¹

Slika: Slovenski grb (umetniško delo Marka Pogačnika)

⁹ *Priročnik znamke Slovenije*, str. 8. V izvirniku je poudarek izpisan z odebeljenimi črkami.

¹⁰ Prav tam, str. 10.

¹¹ Ta spoznanja je dr. Nevenka Bogataj prispevala v knjigi [Integral Green Slovenia](#), str. 25.

Na spletnem mestu [SIMBOLI SLOVENSTVA](#), ki je delovalo v času obeleževanja 25. obletnice samostojnosti Republike Slovenije (od 25. obletnice dneva plebiscita o samostojnosti, 23. december 2015, do 20. obletnice sprejema Ustave Republike Slovenije, 23. december 2016), je za slovenski grb zapisano:

Spodnji del grba simbolizira slovensko pokrajino, ki jo obkrožajo alpski vrhovi na severozahodu, na jugu primorska regija in na vzhodu Panonska nižina. Vertikalnost Alp predstavlja Triglav, dve valoviti črti pa morje in pokrajino. Čeprav se ti lahko razumeta tudi kot univerzalna simbola notranjega ravnovesja človeka ter ravnovesja med moškimi in ženskimi principi.

Avtor grba je akademski kipar Marko Pogačnik, ki grb utemeljuje kot »kozmogram« države Slovenije.

Med 21 simbolov slovenstva so poleg grba in gore Triglav uvrščeni še slovenska himna, biotska raznovrstnost, zavarovana območja in gozd, ki smo jih že predstavili v Integralni seriji II.

Mitska sporočila slovenskih dežel za današnji čas: Triglavska roža

Marko Pogačnik, Unescov umetnik za mir iz Vipavske doline, je marca 2018 za prvo integralno serijo prispeval razlago več mitskih sporočil slovenskih dežel¹², med njimi tudi o Zlatorogu in Triglavski roži:

Izročilo govori o Triglavu kot domovanju Zlatoroga in čudodelne Triglavske rože. Zlatorog čuva zaklade v notranjosti Triglava, čudodelna Roža pa je sposobna ozdraviti smrtne rane.

Zavedati se moramo, da je Triglav identitetna gora slovenskega prostora in osrednji lik v državnem grbu Slovenije. Mit o Zlatorogu zatrjuje, da je v globinah slovenske biti shranjen zaklad, do katerega sodoben človek (še) nima dostopa, ker je njegov interes obrnjen izključno v materialni svet. V mitski zgodbi lovec smrtno rani Zlatoroga iz sebičnih namenov (da bi si povrnil dekletovo naklonjenost).

Zaklad v identitetni gori izpričuje navzočnost arhetipskih potencialov, ki bi jih morali oživiti, da bi lahko stopili na pot nacionalne prenovе in svojemu razvoju odprli nove horizonte. Da bi izvedeli, za katere potenciale gre, bi se bilo potrebno poglobiti v arhetipska ozadja Triglavske čudodelne rože. Ko je Zlatorog použil enega njenih lističev, je lahko premagal smrt. Posledično imamo opraviti s potenciali, ki presegajo razumski instrumentarij ustvarjanja. Izhajajo iz intuitivnega, celostnega, integralnega počela mišljenja, segajočega čez cel spekter možnosti, vključujoč alogične in kozmične razsežnosti.

Miti so se na osnovi duhovnih videnj mnogih rodov oblikovali v zavesti človeške skupnosti, zato nikakor niso prazne zgodbe. Označujejo arhetipske vrednote, okrog katerih se lahko na ustvarjalen in trajnoten način razvijajo človeške dejavnosti, medčloveški odnosi in odnosi z vzporednimi evolucijami Zemlje. Treba jim bo prisluhniti v njihovem bistvu in v resnici, ki jo utelešajo, če hočemo najti pot k integralni in življenja polni kulturi bivanja.

¹² [25. nadaljevanje](#) Integralne serije I.